

Undervisningsmateriale til

konfirmandtræf

2017

Indhold

Forord af biskop Peter Fischer-Møller	2
Indledning	3
Brug af materialet	3
Salmerne	3
Fjer	3
Besøget i Domkirken	3
Ordet, der sætter frit (Bibelen)	4
At slå til (dåben)	6
Tilgivelse (nadver)	7
At blive hørt (bøn)	9
Bilag 1	10
Bilag 2	11 + 12
Bilag 3	13
Bilag 4	14
Bilag 5	15
Bilag 6	16
Bilag 7	17
Bilag 8	18

Kolofon

Materialet er udarbejdet af
Sidsel Leth Svensson og
Stinna Ahrenst, religionspædagogisk udvalg

Grafisk tilrettelæggelse:
Marianne Pedersen, pe-design aps
www.pe-design.dk

Forord

Hermed fremlægges materialet til årets konfirmandarrangement i Roskilde. Vi glæder os til at se jer og håber på og regner med at vi igen i år får besøg af mere end 3000 konfirmander.

Her i reformations-jubilæums-året var det oplagt at tage reformationen og Martin Luther på som tema.

Men vi ville gerne give det en konfirmandrelevant vinkel.

Overskriften blev: Slå til, og jeg har tænkt lidt over, hvordan det tema kunne klinge i en konfirmands øre:

SLÅ TIL

”Slå til !” sagde en gadedreng til munken Martin Luther en vinterdag for 500 år siden, da han stod med hammer og søm uden for slotskirke-døren i Wittenberg med sine 95 teser mod afladshandlen.

Martin var ikke vant til at bruge hammer og søm, men det lykkedes ham at få slået tesserne så tilpas fast, at vi stadig husker begivenheden, og over hele verden fejrer man derfor her i 2017 500 året for det vi kalder reformationen.

”Slå til?” Hvem kan slå til i forhold til pisaprøver og X factor og alverdens kagekonkurrencer? Hvem føler, at de er gode nok? Vi kan så let komme i tvivl om, om vi duer, som vi er. Så kan vi enten prøve at puste os op og prøve at imponere, eller vi kan dukke os og give de stærke ret og prøve at klare os igennem ved ikke at blive set. Munken Martin Luther følte ikke at han slog til. Indtil han en dag læste i Biblen og det gik op for ham, at han var på et helt forkert spor, for kristendommens kerne er netop det: du duer som du er. Det var, hvad Jesus sagde til mennesker for 2000 år siden, og det er det glædelige budskab som møder os hver gang vi kommer i kirke.

”Slå til:” siger Gud til os. Hvad er det vi skal slå til? Vi skal slå opmærksomheden til. Opmærksomheden over for den verden vi lever i og de mennesker, som vi lever sammen med. Hver gang et barn bliver båret til dåben, eller en ung eller en voksen har besluttet sig for at blive døbt, så tænder Gud sin opmærksomheds-projektør og siger: Se, her er et enestående, uerstatteligt og uendeligt værdifuldt menneske. Det kan godt være, at du ind imellem fejler og fjumrer og gør det forkerte, men du er altid mere end det kludder du får rodet dig ind i. Du slår til. Du er Guds barn, du er Guds menneske. Det vil du være i tid og evighed. ”Slå til –” og så ligger der en og bløder. Nogle gange slår vi til hinanden. Nogle gange kommer vi til at skade og såre andre mennesker. Med eller mod vores vilje sker det, at vi slår skår i andre menneskers liv og lykke. Måske blev vi bare vrede og handlede uden at tænke os om. Måske var vi bange og prøvede at beskytte os selv. Måske ville vi gøre indtryk på de andre, for at vinde deres accept eller beundring. Men tilbage blev en dårlig samvittighed over at have gjort ondt. Hvordan kan vi komme videre derfra? Jeg kender kun en bæredygtig vej, og den hedder: tilgivelse. At sige undskyld til den det gik ud over, og bede Gud om tilgivelse for det, vi ikke selv kan rette op på. Guds tilgivelse møder os, når vi går til nadver i kirken.

”Slå til @” slå sanserne til, åben øjnene, lyt til musikken, mærk stemningen. Vi er til årets konfirmandevent, og vi kan sammen glæde os sammen over, at munken Martin Luther for 500 år siden slog sine 95 teser op fordi han havde opdaget, at han og vi slår til, at vi duer som vi er – i Guds øjne.

Peter Fischer-Møller

Indledning

2017 er er reformationens- og Lutherår. Det vil selvfølgelig også komme til at præge dette års konfirmandtræf. Vores mål er at gøre reformationens centrale indsigter og kristendomsforståelse relevant for nutidens konfirmander på en sådan måde, at vi bygger bro fra de eksistentielle temaer i konfirmandernes liv til reformationens indsigter og opdagelser.

Vi vil arbejde "reformatorisk" både hvad angår form og indhold, sådan at Luthers arbejdsmetoder og religionspædagogiske fokus på f.eks. kunst, nye medier og udtryksformer vil gå igen både i undervisningsmaterialet og ved besøget i domkirken.

Luther og konfirmander

Og hvad har nutidens konfirmander og Luther så tilfælles? Ja, Luther kæmpede i sin tid med at slå til. Han søgte hele livet efter en Gud, han kunne slå til overfor, og han var overbevist om, at det gjaldt hans sjæls evige frelse. Konfirmanderne bombarderes med krav og søger at slå til og må kæmpe for det på alle fronter i deres liv, men i kirken og gennem kristendommen får de at vide, at de slår til og er gode nok, som de er, gennem troen på Gud og Kristus.

Det fokus vil gå igen i øvelserne og aktiviteterne i materialet, hvor hovedemnerne er Bibel, nadver, dåb og bøn, som konfirmanderne også møder ved besøget i Domkirken. Der er det centrale emner, som konfirmanderne bliver undervist i, og Bibel, nadver, dåb og bøn er centrale kilder for Luther til at vise, at vi som mennesker kan regne med en barmhjertig Gud og dermed slå til over for ham.

Brug af materialet

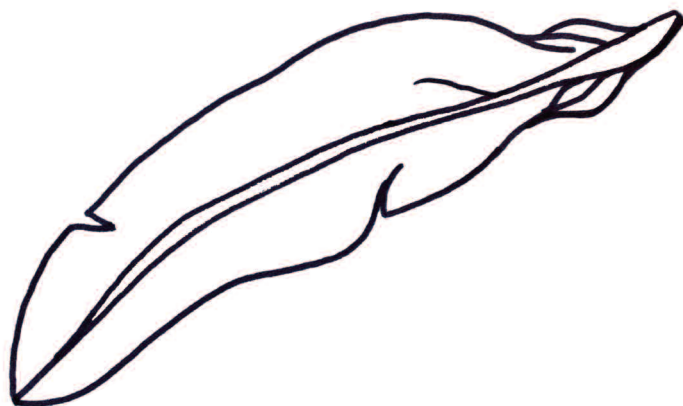
i konfirmationsforberedelsen

Materialet består af forskellige elementer og opgaver med temaet Slå til som omdrejningspunkt. Man kan selv udvælge og plukke i materialet, som det nu passer i forhold til egen kontekst, ressourcer og teologi. Der er som minimum materiale til to gange halvanden time inkl. andagter med de to salmer, vi skal synge til træffet. Konfirmanderne vil få det største udbytte af konfirmandtræffet, hvis de er forberedt på både tema og indhold. Den vigtigste forberedelse er dog at konfirmanderne har forberedt og kender til de to nedestående salmer og laver en fjer til udsmykningen i domkirken.

Salmerne til konfirmandtræffets gudstjeneste

- DDS 370: Menneske, din egen magt
- DDS 787: Du, som har tændt millioner af stjerner

Salmerne kan med fordel synges som del af andagterne, som er beskrevet under de forskellige undervisningsforslag.

Fjer

Hver konfirmand skal lave en fjer, som vil indgå i et større kunstværk i Domkirken. Fjerene skal indsendes eller afleveres og *være stiftet i hænde senest torsdag d. 3. februar* på adressen Roskilde Stift, Stændertorvet 3a, 4000 Roskilde. Att. Mette Andersen.

Besøget i domkirken

Når I ankommer til domkirken, vil I blive mødt af en guide, der vil følge jer rundt i domkirken under hele besøget. I skal rundt til fem poster og deltage i en kort gudstjeneste til slut, før turen igen går hjemad.

Ordet, der sætter frit (Bibelen)

Bibelen er den vigtigste inspirationskilde op igennem de seneste 1000 års historie og har inspireret kunstnere til utallige malerier, sange, bøger osv. Bibelen spejler menneskers liv og eksistens og udgør et af mødestederne mellem den kristne og Gud.

Bibelen indgår ikke naturligt i den almindelige konfirmands liv, og derfor er det godt at begynde med en øvelse, der viser konfirmanderne, hvilken rolle Bibelen kan spille i menneskers liv. Resten af undervisningsforslaget handler om, hvordan Bibelen kan spejle deres liv og vise dem, hvordan Guds løfte om, at de slår til, kommer til udtryk.

Bibelen som inspiration og tiltale i menneskers liv

- Spil nogle af de følgende sange for konfirmanderne og fortæl dem om, hvordan de tror, Bibelen har spejlet de følelser og livssituationer, kunstnerne har stået i:

- Carpark North: Save me from myself

[Video:](#)

[Tekst:](#)

- Charlie Puth: One Call away

[Video:](#)

[Tekst:](#)

- Shawn Mendes: Never be alone

[Video:](#)

[Tekst:](#)

- George Michael: Jesus to a child

[Video:](#)

[Tekst:](#)

George Michael: To be forgiven

[Video:](#)

[Tekst:](#)

- John Mayer: I will be found

[Video:](#)

[Tekst:](#)

Find også teksterne som bilag 1

- Fortæl om Luthers kamp for en nådig Gud. Luther kæmpede med og mod Gud for at finde ud af, hvordan han blev retfærdig over for Gud. Det var først, da Luther via sin bibellæsning fandt frem til den barmhjertige Gud, at han fandt en vished om at slå til over for Gud.
- Vælg en eller flere af de ovenstående sange og hæng den/ dem op på væggen. Hvis man vælger én sang, skal teksten hænges op i konfirmandstuen lige så mange gange, som det antal grupper konfirmanderne er inddelt i. Hvis man vælger flere af sangene, skal der hænges lige så mange sangtekster, som det antal grupper, konfirmanderne er inddelt i.
- Bed konfirmanderne om gruppevis at gå rundt til teksterne og finde ord, handler om at slå til. Bed dem skrive ordene ned på et stykke papir.
- Saml op fælles ved at konfirmanderne skiftes til at skrive # og så et af ordene (f.eks. was found) på tavlen.
- Lad konfirmanderne vælge en sætning fra en sangtekst og illustrere den som maleri eller en collage.

MATERIALER: Papir, blyanter, telefon og højttalere til at spille musik. Sangteksterne skal kopieres/ printes. Medbring tape eller elefanstnot til at hænge sangteksterne op. Evt. male-materialer.

Øvelse med bibelcitater

- Konfirmanderne skal to og to finde de to vigtigste ord i et uddrag fra Bibelen (bilag 2). De skal blive enige og må maks. vælge to ord. De to ord understreges.
- Konfirmanderne fremlægger efter tur og begrundes deres valg.

Materialer: Bibelcitater (bilag 2), tusser til understregning, en pr. konfirmandpar.

Øvelse med bibelhistorier

Konfirmanderne skal arbejde med, hvordan personer i bibelfortællingerne ikke slår til, men bliver gjort retfærdige af Gud alligevel.

- Udvælg én af nedenstående bibelfortællinger:
  - o Adam og Eva
  - o Kain og Abel
  - o Peter og Jesus (brug med fordel denne, se under tilgivelse)
  - o Zakæus
  - o Kvinden grebet i hor
  - o Den barmhjertige Samaritaner
  - o Den fortabte søn
- Bed konfirmanderne svare skriftligt og gerne sammen to og to eller gruppevis på på spørgsmålene i bilag 3.
- Hvis man vil gøre øvelsen mere aktiv, kan fortællingerne hænges op på væggene, så konfirmanderne skal gå rundt og læse dem, eller øvelsen kan laves som et løb, så konfirmanderne kommer rundt til flere af fortællingerne.

- Konfirmanderne skal (evt. som del af andagten) skrive deres egne synder/ det, de selv har gjort forkert på en eller flere sedler. Sedlerne brændes af i døbefonten (husk at fore den med stanniol først) eller i et bål. Alternativt kan bønnerne makuleres.
- Alternativt deles konfirmanderne i grupper, og hver gruppe får en af de ovenstående fortællinger.
- Grupperne læser først teksten igennem.
- Derefter skal gruppen vælge en central scene fra fortællingen, som de skal illustrere med et "body-tablo" / stilbillede.
- Teksten læses for resten af holdet, mens tablo'et vises. Holdet gætter, hvilken scene, der illustreres.
- Variant: Fortællingen illustreres med fire body-tabloer.
- Konfirmanderne tager billeder af disse, der printes og teksten sættes til og hænges op i konfirmandstuen.

Øvelse om bibeloversættelse

- Giv konfirmanderne en eller flere af ovenstående bibelfortællinger på hebraisk, latin eller græsk og lad dem oversætte dette via Google Translate til f.eks. tysk og herefter til dansk.
- Diskuter i plenum, hvad der sker med oversættelsen, inden den når dansk.
- Fortæl, at en af reformationens pointer var, at gudstjenestens sprog blev dansk.
- Prøv f.eks. at bede Fadervor på latin eller spansk (bilag 4).

Sjove indslag om Bibelen

- [Bibelen som helpdesk](#):
- Dvd med Bibelen på Nørrebro Teater med Rune Klan m.fl.

Andagt

- Salme
- Trosbekendelsen
- Bed konfirmanderne lægge sig på kirkebænken, og afspil John Mayers I will be found (link nederst, første spalte) eller Eivørs You know me (gendigtning af Davids salme 139):

Video:

Tekst:

- Fortæl ud fra ovenstående tekst om Gud, der kommer os i møde, når vi er allermest fortabt, og hvordan Luther følte sig fundet af Gud.
- Bed konfirmanderne finde et Bibelcitater, der handler om at være blevet fundet, i døbefonten (bilag 2)
- Fadervor
- Salme

Alternativt kan man bruge sangene fra Bibelen som lydspor:

- Per Vers: Se lige mig. (Gendigtning af Kain og Abel-teksten). Se den her:

Video:

Tekst:

- Mere om sangen fra Bibelselskabets hjemmeside: [Bibelselskabet: Pervers](#)

MATERIALER: Telefon og højttaler, laminerede bibelcitater. Udskrifter af sangtekster.

At slå til (dåben)

Dåben handler om syndernes forladelse og om at slå til. Dåben er Guds briller, som han ser på os igennem med kærlighed og fortæller os, at vi slår til.

- Som indledning til at tale om dåb kan man vise de kongelige tvillingers barnedåb, så konfirmanderne kan se, hvordan en barnedåb rent faktisk foregår: <https://www.youtube.com/watch?v=eBfHNT0a9Y4>

Underviseren kan stoppe undervejs og forklare, hvad ord og begreber betyder, f.eks.: Hvorfor er dåbskjolen hvid, hvorfor er den for lang, hvorfor bruger vi vand, hvad betyder korsets tegn, hvorfor lægger vi hånd på barnet?

- Se evt. forklaring på spørgsmålene her:

Øvelse om dåbens betydning

- Inddel konfirmanderne to og to.
- Uddel fra nedenstående link sætninger fra **Luthers lille Katekismus** og udvalgte salmevers om dåben: [Katekismus med stort](#)
- Bed konfirmanderne blive enige om de to vigtigste ord og understrege dem.
- Lav fælles opsamling, hvor de vigtigste ord om dåben skrives på tavlen.
- Hver konfirmand får som lektier at gå hjem og spørge deres forældre og faddere om, hvad dåben betyder for dem. Det skal optages som et interview og vises fælles næste gang.

MATERIALER: Udskrift af udsagn om dåben, tusser.

To øvelser omkring døbefonten

1. Bibel og vand

- Øvelsen kan laves som en del af andagten.
- Stå omkring døbefonten, som er fyldt med vand.
- Bed hver konfirmand finde et Bibelcitater og forklare, hvad det betyder (bilag 2).
- Lav evt. fælles op
- samling, hvor de vigtigste ord sættes op på en tavlen eller lægges på alteret.

MATERIALER: Laminerede Bibelcitater.

2. Quiz- og byt-øvelse om dåbsritualet, der sammenknytter ord, vand, ritual og eksistens:

- Udskriv bilag 12 (vedhæftet) med udsagn om tro, vand og dåb.
- Bed konfirmanderne rejse sig op og finde sammen med sin sidemakker
- Den konfirmand, der er højest (A) læser først sit udsagn op og forklarer, hvad det betyder.
- Dernæst forklarer den anden konfirmand (B), hvad han/hun tror, det betyder.
- Så er det B, der læser sit udsagn op og forklarer det. Dernæst siger A, hvad han/hun mener.
- Når de er færdige med at tale, byttes spørgsmål, og de

finder en ny makker.

MATERIALER: Bilag 12.

To øvelser med billeder og tekster om dåb

1. Bibel og billeder

- Læg en masse billeder ud på kirkegulvet/ i konfirmandlokalet (bilag 9).
- Bed konfirmanderne finde de billeder, de synes handler om dåb.
- Konfirmanderne begrundet efter tur deres valg.
- Bed konfirmanderne samtale to og to (evt. i dobbeltcirkler eller udenfor som walk and talk) om hvad det betyder at blive døbt?, når man bliver døbt?

2. Musik og dåb

- Fortæl konfirmanderne, at dåben er tegn på Guds kærlighed.
- Hæng nedenstående tekst(er) op i flere eksemplarer på væggene i kirken/konfirmandstuen.
- Bed konfirmanderne om at #’e (hash tagge) ord, der viser Guds kærlighed. Brug en eller flere af nedenstående tekster:

George Michael:

John Mayer:

Dåbsbefalingen:

Sys Bjerre:

Salme 450: Du kommer, Jesus, i vor dåb.

- Bed dem i grupper á 3-4 svare på spørgsmålene (skrives på tavlen): Hvad er det, mennesket leder efter? Hvad er det, vi leder efter? Hvad får vi i dåben?
- Inddrag evt. deres confirmation: At det er Gud, der bekræfter i dåben, ikke de unge, der bekræfter. Tror du ikke 100 %, slår du til alligevel.
- Fælles opsamling, hvor de vigtigste ord og svar kan skrives på tavlen.

Ekstra ide

- Lav egne musikvideoer til salmerne eller musiknumrene med gratis-app’en Musical.ly. Konfirmanderne ved, hvordan den virker!

Andagt

- Salme
- Trosbekendelsen
- Afspil George Michael: Jesus to a child eller John Mayer: You will be found (links ovenfor). Knyt nogle ord til teksten i relation til dåb.
- Læs Davids salme 4, 5, 6 eller 13 i uddrag med fokus på den vending, der sker med personen, der først klager til Gud og derefter bliver hørt.
- Fadervor
- Salme

Tilgivelse (nadver)

Nadvermåltidet handler om fællesskab, syndernes forladelse og om at spise sammen. Nadveren er udtryk for Guds tilgivelse, der begynder der, hvor vores grænse går.

Spis sammen

Man kan begynde en undervisning om nadver og tilgivelse med at spise sammen og tale om, hvad det betyder at spise i fællesskab.

Sig til konfirmanderne, at de ikke selv må tage noget, men skal have det, de vil spise og drikke, af en anden.

Nadver for begyndere

- Lad konfirmanderne gå til nadver sammen.
- Stop op undervejs og forklar f.eks.: Hvorfor serverer vi vin og ikke øl? Hvorfor spiser vi oblater? Hvad betyder det egentlig? Hvorfor knæler vi? Hvordan og hvorfor bliver vi tilgivet? Hvad sker der med det vin og de oblater, man ikke spiser? Er de magiske? Hvad er brød og vin egentlig? Må man gå til alters, før man er konfirmeret? Må præsten sige nej til nogle?, Hvad sker der, hvis man ikke kan tåle alkohol? Er man kun rigtig kristen, hvis man går til nadver?
- Slut af med at forklare, at vi får syndernes forladelse.

Intro om tilgivelse

- Del konfirmanderne ind i grupper á 3-4. Læg bilag 13 (vedhæftet) på midten af bordet i hver gruppe og skriv "tilgivelse" i midten af papiret.
- Se nedenstående video med konfirmander, der fortæller om tilgivelse, og bed derefter jeres egne konfirmander om at tilføje flere ord til deres brainstorm:
[https://www.youtube.com/watch?v=eOtKWKpc-NI\(4:18\)](https://www.youtube.com/watch?v=eOtKWKpc-NI(4:18))
- Sæt konfirmanderne i en cirkel og læs beretningen om Peters fornægtelse for dem (Matt. 26, 31- 35+ 69-75, bilag 7).
- Se herefter biskop Peter Fischer-Møller om tilgivelse, påsken og apostlen Peters svigt (4:09):
- Hæng kopier af salme 370 op på væggen i konfirmandstuen og bed konfirmanderne (stadig i grupperne) finde ord, der om tilgivelse eller brug teksten til You know me af Eivør:
Video:
Tekst:
- Som opsamling kan hver konfirmand skrive et ord om tilgivelse på tavlen
- Til slut former alle i ler en figur, der udtrykker tilgivelse. Øvelsen bliver sjovere, hvis man skal forme en figur sammen to og to, fordi man så skal blive enige om, hvordan man skal udtrykke tilgivelse.
- Alternativt skal konfirmanderne formulere et slogan om tilgivelse. Det skrives ned, dekoreres, lamineres og hænges op i konfirmandstuen.

MATERIALER: A3-papirer til hver gruppe, skriveredskaber,

internetadgang og projektor med lærred, telefoner, kopier af salme 370 og elefantsnot/tape. Ler eller papir, krea-materialer og laminator til slogans, bilag 7 og 13.

Parafase over den sidste nadver

Konfirmanderne skal arbejde med Leonardi Da Vincis Den sidste Nadver, og hvad den indeholder af personer, symboler og farver (bilag 11).

- Vis konfirmanderne nadverbillederne i bilag 10. Fremhæv Peter, Judas og Johannes gennem deres attributter. Fremhæv også andre symboler som kalk, brød, hun, kat, pung, kniv, fodvaskeskål osv.
- Konfirmanderne skal nu lave en collage af nadveren. Den skal bestå af en opstilling/ fremstilling af nadverbilledet i figurer, tøjdyr, legoklodser, lys, billeder fra ugeblad eller andet kreativt (ikke konfirmanderne selv).
- Bed konfirmanderne fremlægge deres projekt gruppevis.
- Tag billeder, laminer og hæng op.

Etikkulnsning om tilgivelse

- Udskriv bilag 5 med påstande, og klip hvert udsagn ud, så man kun kan se ét ad gangen.
- Konfirmanderne deles ind i grupper á 3-4.
- Hver konfirmand skal have 3 tændstikker. En i gruppen fremsætter en påstand fra bilag 5 og lægger udsagnet på bordet, så alle kan se det. (Man har brug for at genlæse, når man skal tage stilling).
- Derefter tager hver enkelt (inkl. oplæseren i hver gruppe), diskret det antal tændstikker i en knyttet hånd, som passer bedst med ens synspunkt og rækker hånden frem. Her er ærlighed en dyd – ellers går ideen med øvelsen fløjten.
  - o 0 tændstikker = helt uenig i påstanden
  - o 1 tændstik = mest uenig, men ikke helt
  - o 2 tændstikker = mest enig, men ikke helt
  - o 3 tændstikker = helt enig.
- Alle deltagere skal så gætte på, hvor mange tændstikker, der er i alt. (Man må ikke vælge et antal, som allerede er valgt af en anden).
- Derefter åbner alle hænderne, og man tæller sammen.
- Til sidst fortæller hver enkelt deltager, hvorfor de har valgt, som de har. Man skal altså både beslutte, hvad man selv mener om påstanden, og man skal overveje, hvad man tror, at de andre mener om påstanden.
- I "klassisk klunsnings" lægger den, der gætter rigtigt, en tændstik. Det gælder altså om at komme af med sine tændstikker. Og den der først er uden tændstikker har vundet. Denne regel kan man vælge også at bruge her. Alternativt kan man lave øvelsen med en Værdilinje eller De fire hjørner. Øvelserne står beskrevet i Con Dios' lærervejledning s. 178-79.

MATERIALER: Bilag 5, tre gange så mange tændstikker, som der er konfirmander + 3 til underviseren. Sedler med tal og sikkerhedsnåle, Con Dios s. 178-9 kopieret.

Kortfilm om tilgivelse

Filmen Side om Side handler om to naboer, der i 15 år har ladet en misforståelse mellem dem vokse til fordomme og uforsonlighed. Den enes søn sætter sig for at finde ud af, hvad der er sket, og om der er mulighed for tilgivelse.

- Se filmen her: (38 min.)

- Inddel konfirmanderne i grupper á 3-4 stykker og bed dem genfortælle, hvad det er der sker til slut i filmen. Hvordan bliver tilgivelsen mulig? Sker der forsoning? Hvorfor?
- Lad konfirmanderne hver især på en seddel skrive noget, de selv har skulle tilgive hos andre. Snak i plenum om, om tilgivelse har gjort, at forholdet til den/de andre er blevet bedre bagefter.
- Slut af med nadver i kirken. Fortæl om, at Guds grænse for tilgivelse er større end vores. Fremhæv "til syndernes forladelse", og det fællesskab, der viser sig, når alle knæler.

Lav film ud fra sangen "Army of open Arms"

- Se musikvideoen til sangen her:
- Lav egen video til sangen med app'en Musical.ly og brug det evt. i en ungdomsgudstjeneste.
- Alternativt: Illustrer sangens vers og omkvæd med billeder, konfirmanderne tager med deres telefoner. Laminer dem og hæng dem op.

MATERIALER: Netadgang, projektor og lærred. Telefoner. Laminator. Sangtekst udskrevet.

Andagt 1

- Salme
- Trosbekendelsen
- Læs Den barmhjertige samaritaner eller udlæg salme 370, vers 5-7 om tilgivelsens mulighed.
- Afspil To be forgiven af George Michael

Video:

Tekst:

- Alternativt afspilles Kvanteforspring af Jonas på Bibelen som Lydspor
- Gå til nadver og understreg tilgivelsen
- Fadervor
- Salme

Andagt 2

- Salme
- Trosbekendelsen
- Læs/genfortæl Matt. 9, 10-13 om Jesus, der spiser med toldere og syndere, Matt. 26, 17-29 om Skærtorsdag eller Zakæus-historien.
- Afspil Carpark Park North: Army of open Arms

Video:

Tekst:

- Gå til nadver og understreg fælleskab og tilgivelse
- Fadervor
- Salme

At blive hørt (bøn)

Bøn er en måde at tale med Gud på. Man kan udtrykke sine følelser, bekymringer, glæder som til en bedste ven, der har tid og lyst til at lytte.

Konfirmanderne er ikke vant til at bede, og man skal passe på, at bøn ikke kun bliver Fadervor og tager form som en remse, der skal læres udenad. Bøn er den enkeltes direkte vej til en Gud, der altid vil lytte.

Quiz og Byt med citater om bøn

Lav quiz og byt med citater om bøn (bilag 6). Konfirmanderne skal på skift læse et citat op for den, de møder og fortælle, hvad de tror, det betyder. Inden de går videre for at finde en ny makker at tale med, skal de bytte citat.

MATERIALER: Bilag 6.

Bøn i musikken

1. Outlandish: I only ask of God

- Afspil sangen:

Video:

Tekst:

- Sangen slutter med et billede af hænder, der er åbne og med håndfladerne opad. Tal med konfirmanderne om, hvordan vi med kroppen viser, at vi beder. Hvordan viser andre religioner, at de beder (muslimerne knæler og lægger panden mod gulvet, de ortodokse jøder røker frem og tilbage).
- Del konfirmanderne ind i grupper og bed dem lave fagter til Fadervor. Brug evt. i andagten.

2. Bon Jovi: Living on a prayer

- Afspil sangen:

Video:

Tekst:

3. Janice Joplin: Mercedes Benz

- Afspil sangen:

Video med tekst:

- Tal med konfirmanderne om, at bøn er en samtale med Gud, og ikke en ønskeseddel, og at Gud er ikke julemanden.

MATERIALER: Telefon, højttaler, evt. projektor og lærred.

Øvelser med Fadervor

- Udskriv Fadervor med et ord på hvert sit stykke papir. Ordene lægges ud i kirken.
- Find ordene her:
- Konfirmanderne skal gå langs med ordene i Fadervor. Gås igennem 2-3 gange i stilhed, mens man læser.
- Derefter kan konfirmanderne vælge det ord, de synes er vigtigst og erstatte det med et billede:
- Konfirmanderne kan skrive en bøn på post-it's til det billede, de har valgt.
- Alternativt: Konfirmanderne kan selv tage billeder som

erstatning for ordene.

Materialer: Fadervor i ord og billeder, post-it's, skriveredskaber, evt. telefoner.

Mix og match med Fadervor

- Konfirmanderne skal have et udsagn hver:
- De skal nu finde sammen to og to, så deres sætning passer sammen. Eksempel: Seddel 1: Fadervor... Seddel 2: ... du som er i himlen
- Når opgaven er løst, stiller konfirmanderne sig op i hele bønnens rækkefølge og fremsiger den.

MATERIALER: Ovenstående udsagn.

Katekismus med Fadervor

- Udskriv de forskellige bønner af Fadervor (bilag 10), vedhæftet.
- Inddel konfirmanderne i grupper, så det passer med, at der er 7 grupper.
- Uddel en bøn til dem hver.
- Konfirmanderne skal nu med egne ord forklare de enkelte sætninger.
- Fremlægges fælles til slut.
- Bønnerne lamineres og hænges op i konfirmandlokalet.

MATERIALER: Bilag 10 (vedhæftet), laminator.

Skriv en bøn til konfirmationen

- Hver konfirmand skal prøve at skrive en bøn til deres konfirmation. Gør opmærksom på, underviseren skriver konfirmandernes bønner sammen til én lang kirkebøn, som læses op til deres konfirmation.
- Find skabelon til bønnen her. Kopier s. 157 fra lærervejledningen af Con Dios, s. 3 i dette link.

MATERIALER: Skabelon udskrevet.

Bed en sten- indøvelse i bøn

- Se s. 7 i dette link:

MATERIALER: Udskriv linkets s. 7, en sten til hver konfirmand.

Fjer med bøn

- Bed hver konfirmand lave en fjer, hvorpå de skriver en bøn til Gud.
- Til konfirmandtræffet vil der i domkirken hænge en stor due som symbol på håb og Helligånd. Til den due skal hver konfirmand lave en fjer, som vil blive hængt op. Der er vedlagt en skabelon til fjer (bilag 8). Vælg selv, om du vil kopiere så hver konfirmand klipper en fjer ud og pynter den, eller om konfirmanderne selv skal lave en fjer i papir i denne størrelse.

Fjerne må gerne pyntes, dog ikke med glimmer, tak ;-)

Fjerne indgår i et stort, samlet kunstværk i Domkirken og skal derfor samles ind og sendes til: Roskilde Stift, Stændertorvet 3a, 4000 Roskilde. Att. Mette Andersen.

Fjerne skal være stiftet i hænde senest fredag d. 3. februar.

MATERIALER: Papir, sakse, blyanter, pynt.

Never Be Alone

I promise that one day I'll be around
I'll keep you safe
I'll keep you sound

Right now it's pretty crazy
And I don't know how to stop or slow it down

Hey
I know there are some things we need to talk about
And I can't stay
Just let me hold you for a little longer now

Take a piece of my heart
And make it all your own
So when we are apart
You'll never be alone [2x]

You'll never be alone
When you miss me close your eyes
I may be far but never gone

When you fall asleep tonight just remember that
we lay under the same stars

And hey
I know there are some things we need to talk about

And I can't stay
Just let me hold you for a little longer now

And take a piece of my heart
And make it all your own
So when we are apart
You'll never be alone [6x]

And take a piece of my heart
And make it all your own
So when we are apart
Never be alone.
You'll never be alone

I will be found

It doesn't matter where you roam
When no one's left to call you home
I might have strained a bit too far
I'm countin' all the moonlit stars

I'm a little lost at sea
I'm a little birdie in a big old tree
Ain't nobody looking for me
Here out on the highway

But I will be found
I will be found
When my time comes down
I will be found

Somedays, I think it's all okay
Some nights, I throw it all away
I saw her face and I could tell
My ghost had left the town as well
I'm a little lost at sea

I'm a little birdie in a big old tree
Ain't nobody looking for me
Here out on the highway

But I will be found
I will be found
When my time comes down
I will be found

I'm a little lost at sea
I'm a little birdie in a big old tree
Ain't nobody looking for me
Here...

To be forgiven

Lyrics
I'm going down
Won't you help me
Save me from myself
I hear the sound of the memory
Maybe time will tell

Suddenly my life is like a river
Taking me places I don't want to go
But like all good men who swim too well
It takes all that I have just to cry for help
Then that voice in my head tells me no

I'm going down
Won't you help me
Save me from myself
I hear the sound of the memory
Maybe, who can tell ?

Let me live my life beside the river
Take me to places where a child can grow
And then maybe the boy inside will forsake me
Maybe the child in me will just let me go

I'm going down
The cold, cold water is rushing in
I'm going down
And I would beg to be forgiven
If I knew my sin

Jesus to a child

Kindness
In your eyes
I guess
You heard me cry
You smiled at me
Like Jesus to a child

I'm blessed
I know
Heaven sent
And Heaven stole
You smiled at me
Like Jesus to a child

And what have I learned
From all this pain
I thought I'd never feel the same
About anyone
Or anything again

But now I know
When you find love
When you know that it exists
Then the lover that you miss
Will come to you on those cold, cold nights

When you've been loved
When you know it holds such bliss
Then the lover that you kissed
Will comfort you when there's no hope in sight

Sadness
In my eyes
No one guessed
Or no one tried
You smiled at me
Like Jesus to a child

Loveless and cold
With your last breath
You saved my soul
You smiled at me
Like Jesus to a child

And what have I learned
From all these tears
I've waited for you all those years
And just when it began
He took you away

But I still say
When you find love
When you know that it exists
Then the lover that you miss

Will come to you on those cold, cold nights

When you've been loved
When you know it holds such bliss
Then the lover that you kissed
Will comfort you when there's no hope in sight

So the words you could not say
I'll sing them for you
And the love we would have made
I'll make it for two

For every single memory
Has become a part of me
You will always be
My love

Well I've been loved
So I know just what love is
And the lover that I kissed
Is always by my side

Oh the lover I still miss
Was Jesus to a child

Bilag 2A+2B - sætninger fra Biblen

(kan lamineres til øvelserne med vand)

Svar mig, når jeg råber, du min retfærdigheds Gud!**Du, som har befriet mig for trængsler, vær mig nådig, og hør min bøn!**

(Davids salme 4,2)

Herren er min hyrde, jeg lider ingen nød, han lader mig ligge i grønne enge, han leder mig til stille vand.

(Davids salme 23,1)

Herren er mit lys og min frelse, hvem skal jeg da frygte?**Herren er værn for mit liv, hvem skal jeg da være bange for?**

(Davids salme 27, 1)

Det folk, der vandrer i mørket, skal se et stort lys, lyset skinner for dem, der bor i mørkets land

(Esajas' Bog, 9, 1)

Gud er min frelse, jeg er tryg, jeg frygter ikke, for Herren er min styrke og min lovsang, han blev min frelse.

(Esajas' Bog, 12, 2)

Jeg længes efter dig, Herre, jeg stoler på dig, min Gud.

(Davids salme 25, 1)

Men elsk jeres fjender, gør godt og lån ud uden at håbe på at få noget igen. Så bliver jeres løn stor, og I bliver den Højestes børn.

(Lk. 6,35)

Alt, hvad I vil, at mennesker skal gøre imod jer, det skal I også gøre mod dem.

(Matt. 7,12)

Og Jesus sagde til hende:**Dine synder er tilgivet.****Din tro har frelst dig, gå bort med fred!**

(Lk. 7, 48 + 50b)

Bed, så skal der gives jer, søg, så skal I finde, bank på, så skal der lukkes op for jer

(Matt. 7,7)

Jeg er vejen og sandheden og livet; ingen kommer til Faderen uden ved mig.

(Joh. 14,6)

Da han så deres tro, sagde han: Menneske, dine synder er tilgivet dig.

(Lk. 5,20)

Giv os i dag vort daglige brød og forlad os vor skyld, som også vi forlader vores skyldnere.

(Matt. 6, 11-12)

Jesus sagde til dem:

Jeg er livets brød.

Den, der kommer til mig, skal ikke sulte, og den, der tror på mig, skal aldrig tørste.

(Johs. 6,35)

Vor Herre Jesu Kristi nåde, Guds kærlighed og Helligåndens fællesskab være med os alle

(2. Kor. 13,13)

Du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte og af hele din sjæl og af hele dit sind og din næste som dig selv.

(Matt. 22, 36b)

Salige er de, som hører Guds ord og bevarer det!

(Lk. 11,28)

Og Gud satte et mærke på Kain for at ingen, der mødte han, skulle slå han ihjel.

(1. Mos. 4,15b)

Hvor længe vil du dog glemme mig, Herre? Hvor længe vil du skjule dit ansigt for mig? Hvor længe skal jeg være bekymret i sindet og daglig have sorg i mit hjerte?

(Davids salme 13, 2)

Jesus sagde: Jeg er verdens lys.

Den, der følger mig, skal aldrig vandre i mørket, men have livets lys.

(Johs. 8,12)

Lad de små børn komme til mig, det må I ikke hindre dem i, for Gud rige er deres.

(Mk. 10, 13b)

Spørgsmål om tilgivelse

1. **Hvordan har personerne ikke slået til over for deres medmennesker og over for Gud?**
2. **Hvordan forsøger personerne at redde sig ud af situationen? (Ved at lyve, komme med undskyldninger, skyde skylden videre til en anden, spille dumme, lade som ingenting).**
3. **Hvordan redder Gud dem i sidste ende, så de alligevel slår til?**

Fader vor på latin og spansk

Pater noster, qui es in cælis,
sanctificétur nomen tuum.
Advéniat regnum tuum.
Fiat volúntas tua, sicut in cælo, et in terra.
Panem nostrum quotidiánum da nobis hódie,
et dimítte nobis débita nostra
sicut et nos dimíttimus debitóribus nostris.
Et ne nos indúcas in tentatiónem, sed líbera nos a malo.
Quia tuum es regnum, et potéstas, et glória in sæcula sæculorum.
Amen.

Padre nuestro que estás en el Cielo,
santificado sea tu nombre,
venga a nosotros tu Reino,
hágase tu voluntad en la Tierra como en el Cielo,
danos hoy nuestro pan de cada día,
y perdona nuestras ofensas,
como también nosotros perdonamos a los que nos ofenden,
no nos dejes caer en tentación,
y líbranos del mal,
(Doxología final: Tuyo es el Reino el Poder y la Gloria por Siempre Señor)
Amén

Udsagn om tilgivelse

1. **Man skal tilgive terrorister! (Matt. 5,43: Elsk jeres fjender og bed for dem, der forfølger jer)**
2. **Man må ikke slå ihjel! (5. bud, 2. Mos. 20,13)**
3. **De svage kan aldrig tilgive. Tilgivelse er en egenskab, der tilhører de stærke.**
4. **Hævn er bedre end tilgivelse!**
5. **Uden tilgivelse er der ingen fremtid!**
6. **Had kan kun udryddes ved tilgivende kærlighed**
7. **Det er både en gave og en opgave blive tilgivet!**

Citater om bøn

Alle kan bede, uanset hvor troende, man selv mener, man er. Hvis du føler trang til at bede, så bed.

Bønnen er et mysterium, hvor vi må holde op med at spørge, og være tavse og glæde os, mens vi rækker blikket op og beder til Gud

(Bodil Jørgensen, skuespiller).

Bøn er samvær med Gud med eller uden ord. Bøn kan derfor blot være det, at man siger sit navn foran Gud. Bøn kan være at tænde et lys eller at sende en tanke afsted. Det kan være et suk.

Du kan bede om noget, du brændende ønsker dig. Du kan klage over det, som er svært. Eller takke for noget, som er en stor glæde i dit liv. Du kan bede for andre, for deres helbred eller for at de må komme godt igennem en svær tid.

(Ukendt).

Bønnen hjælper mig til at holde fokus på det, som jeg ser som min mission i livet: At være til gavn og nytte

(Paula Larrain, journalist).

Bed, som om alt afhænger af Gud, men arbejd som om alting afhænger af dig

(Augustin 354-430).

For mig er bøn en lydløs samtale med Gud. Det er også en taknemmeligheds-handling, når jeg er glad, og en trøst, når jeg er ked af det.

(Leonora Christina Skov, forfatter).

Jeg søger sjælefred gennem bøn, gyserfilm og sangskrivning

(Oh Land, sangerinde)

For mig er bønne ofte en kort tanke eller et lille hallo.

(Erling Tidemann, politiker)

Bed, så skal der gives jer, søg, så skal I finde, bank på, så skal der lukkes op for jer

(Matt. 7,7)

Han mætter dit liv med gode gaver, du bliver ung igen som en ørn

(Davids salme 103, 114)

Peters forræderi

Sig som indledning til konfirmanderne:

Nu skal I høre historien om dengang, Jesus blev forrådt af sine venner. Ved I, hvad det vil sige at forråde? Lad konfirmanderne komme med bud.

Fortæl, at det er Jesus' sidste dag i live. Han er sammen med sine tætteste følgere, og han ved, han snart skal dø.

Læs først Matt. kap. 26, vers 31:

Da sagde Jesus til dem: I nat vil I alle svigte mig, for der står skrevet: Jeg vil slå hyrden ned, så fårene i hjorden spredes. Men efter at jeg er opstået, går jeg i forvejen for jer til Galilæa.

Sig dernæst:

I nat vil I alle svigte mig, siger Jesus. Hvordan tror du, at Jesus har det nu? Hvad tænker han? Giv konfirmanderne tid til at tænke sig om, inden de svarer.

Sig dernæst: Nu skal I høre, hvad Jesus' bedste ven svarede Jesus:

Læst dernæst vers 32- 35:

Peter sagde til ham: Om så alle andre svigter, så svigter jeg dig aldrig. Jesus sagde til ham: Sandelig siger jeg dig: I nat, før hanen galer, vil du fornægte mig tre gange. Peter sagde til ham: Om jeg så skal dø sammen med dig, vil jeg aldrig fornægte dig. Det samme sagde også alle de andre disciple.

Sig:

Hvordan har Jesus det? Jesus ved, det vil ske- hvad tænker han? Giv konfirmanderne tid til at tænke sig om efter hvert spørgsmål, inden de svarer.

Og:

Hvordan har Peter og de andre disciple det? Nu har de fulget med Jesus i tre år, og så siger han det til dem. Giv konfirmanderne tid til at tænke sig om, inden de svarer.

Læs så vers 69-75:

Imens sad Peter udenfor i gården. Og en tjenestepige kom hen til ham og sagde: Du var også sammen med galilæeren Jesus. Men han nægtede det i alles påhør og sagde: Jeg forstår ikke, hvad du mener. Da han gik ud i portrummet, var der en anden af tjenestepigerne, som så ham og sagde til dem, som var der: Han dér var sammen med Jesus fra Nazaret. Atter nægtede han det og svor på det: Jeg kender ikke det menneske! Lidt efter kom de, som stod der, hen til Peter og sagde: Jo, sandelig er du også en af dem; dit sprog røber dig. Da gav han sig til at bande og sværge: Jeg kender ikke det menneske! I det samme galede hanen. Og Peter huskede det ord, Jesus havde sagt: Før hanen galer, vil du fornægte mig tre gange. Og han gik udenfor og græd bitterligt.

Spørg:

Hvad tænker Peter? Hvordan har han det bagefter? Giv konfirmanderne tid til at tænke sig om, inden de svarer.

Hvad tænker Jesus? Giv konfirmanderne tid til at tænke sig om, inden de svarer.

Hvad er forskellen på, om man bliver svigtet af sin bedste ven, eller en fremmed råber efter en på gaden?

Slut af med spørge, om flere har noget at tilføje eller spørge om?

Fjer til bøn

BILAG 8